

доступною, якість її у деяких випадках не відповідає вимогам громадян. В таких умовах майже неможливо було захищати свої права суб'єктам медичних відносин. Такі недоліки, як відсутність чіткої регламентації діяльності з організації та надання медичної допомоги, відсутність єдиних стандартів якості медичної допомоги, низька якість медичної допомоги і формальність відносин в системі охорони здоров'я, відсутність правового виховання суб'єктів охорони здоров'я були характерні для минулого періоду історії, і нині перед українською медициною стоїть завдання їх подолати.

Підсумовуючи наведене вище, вказуємо, що на українських землях до років незалежності України не існувало належних умов, а інколи достатнього часу для самостійного і послідовного розвитку медицини та відповідного її правового забезпечення. Використання історичного досвіду є важливим джерелом для формування та удосконалення системи охорони здоров'я сучасної України.

Список використаних джерел:

1. Стеценко С. Г. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С. Г. Стеценка; С. Г. Стеценко, В. Ю. Стеценко, І. Я. Сенюта – К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2008. – 507 с.
2. Радиш Я. Ф. Державне регулювання суспільних відносин у галузі охорони здоров'я України: історичні та правові аспекти / Я. Ф. Радиш, Н. Б. Мезенцева, Л. О. Буравльов // Медичне право. – 2008. – № 2. – С. 26 – 37.

ЗАГУРСЬКИЙ О. Б.,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри гуманітарних і фундаментальних дисциплін Івано-Франківського навчально-наукового інституту менеджменту Тернопільського національного економічного університету, м. Івано-Франківськ, Україна

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ПОЛІТИКА РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА В СФЕРІ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИНАМ, ЩО ВЧИНЯЮТЬСЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ЯДЕРНОЇ ЗБРОЇ

В. П. Корнієвський, досліджуючи кримінально-правову політику Республіки Молдова, вніс пропозиції щодо забезпечення реалізації основних завдань кримінально-правової політики. До їх числа відносяться: стримування злочинності в країні на відносно терпимому рівні, зменшення її негативного впливу на соціальні процеси, зниження темпів росту, приборкання її організованих форм, встановлення задовільного контролю суспільства і держави в даній сфері [1, с. 6].

Республіка Молдова є суверенною і незалежною державою, в якій на конституційному рівні проголошено постійний нейтралітет, головною особливістю якого є те, що Республіка Молдова не є членом воєнних блоків і не допускає розміщення на своїй території іноземних військ або зброї

інших держав і воєнних блоків. Визначений статус постійного нейтралітету є основоположним та базовим принципом концепції національної безпеки. До головних загроз національної безпеки Республіки Молдова слід віднести загрозу міжнародного тероризму, зокрема небезпеку поширення хімічної, біологічної, радіаційної та ядерної зброї, в тому числі придбання її недержавними суб'єктами.

Зменшення загрози міжнародного тероризму і попередження поширення зброї масового знищення стануть можливими тільки за допомогою реалізації скоординованих і оперативних дій на міжнародному рівні, що передбачають також участь Республіки Молдова в силу її міжнародних зобов'язань. В доповнення до дій, які приймаються в рамках міжнародної співпраці, здійснюються внутрішні антитерористичні заходи [2].

10 вересня 1991 р. Парламентом Республіки Молдова була прийнята "Заява про з питань безпеки та роззброєння" зміст якої полягає в наступних положеннях:

- непоширення ядерної зброї та інших засобів масового знищення;
- приєднання до Договору про непоширення ядерної зброї, а також до інших міжнародних договорів про заборону і ліквідацію зброї масового знищення;
- повна ліквідація ядерної зброї та інших засобів масового знищення;
- виведення збройних сил СРСР з території Республіки Молдова, включаючи ядерну зброю і засоби її доставки до цілі, у випадку, якщо радянська армія володіла такою зброєю на території Республіки Молдова;
- погодження щодо міжнародного контролю для забезпечення виконання вказаних завдань [3].

Відповідно до Воєнної доктрини та Концепції зовнішньої політики Республіки Молдова, "першочерговим завданням держави є боротьба за чисте навколишнє середовище і прийнятними вважаються тільки ті види воєнної діяльності, зброї та воєнні технології, які не призводять до порушення екологічної рівноваги; не виробляти, не зберігати і не купувати зброю масового знищення, а також не допускати розміщення, перевезення та зберігання на своїй території засобів масового знищення, які належать іншим державам; Республіка Молдова проводить політику постійного нейтралітету, взявши зобов'язання не приймати участь у воєнних конфліктах, в політичних, воєнних або економічних союзах, які мають на меті підготовку до війни, не використовувати свою територію для розміщення чужих воєнних баз, не володіти ядерною зброєю, не виробляти і не випробовувати її; укласти і дотримуватися договорів в сфері нерозповсюдження ядерної зброї, контролю над озброєнням, підтримка зусиль, як спрямовані на роззброєння і зняття напруженості" [4; 5].

В Республіці Молдова злочини, які пов'язані з використанням зброї масового знищення розміщені в Главі 1 "Злочини проти миру та безпеки людства, військові злочини." Використання, розробка, виробництво, придбання іншим чином, обробка, володіння, накопичення або зберігання, передача, пряма чи опосередкована, зберігання, перевезення хімічної зброї, біологічної зброї, ядерної зброї, ядерних вибухових пристроїв або іншої зброї масового знищення з порушенням положень національного законодавства або міжнародних договорів, однією з сторін яких є

Республіка Молдова (ст. 140-1 ”Використання, розробка, виробництво, придбання іншим чином, обробка, володіння, накопичення або зберігання, передача, пряма чи опосередкована, зберігання, перевезення зброї масового знищення”). Предметом даного злочину, крім безпосередньо ядерної зброї, виступають обладнання, матеріали, програмне забезпечення або відповідні технології, які мають суттєве значення для розробки, виробництва або доставки ядерної зброї, при усвідомленні того, що дане обладнання, матеріал, програмне забезпечення або технологія призначені для цієї мети.

До того ж, кримінальне законодавство Республіки Молдова передбачає кримінальну відповідальність за інші види діянь, які вчиняються з використанням зброї масового знищення (Глава X ”Економічні злочини”; Глава XIII “Злочини проти громадської безпеки і громадського порядку”):

- контрабанда наркотичних, психотропних, сильнодіючих, отруйних, радіоактивних і вибухових речовин;
- виробництво, придбання, переробка, зберігання, перевезення, використання або приведення в непридатність вибухових речовин або радіоактивних матеріалів;
- крадіжка, погроза вчинення крадіжки або вимога про передачу радіоактивних матеріалів або пристроїв або ядерних установок;
- володіння, виготовлення або використання радіоактивних матеріалів або пристроїв або ядерних установок;
- напад на ядерну установку [6].

Таким чином, кримінально-правова політики Республіки Молдова в сфері протидії злочинам, що вчиняються з застосуванням ядерної зброї базується на концептуальних положеннях міжнародного законодавства в сфері забезпечення ядерної безпеки та Конституції Республіки Молдова, яка визнає постійний нейтралітет держави і не допускає розміщення на своїй території збройних сил інших держав, а свої взаємовідносини з іншими державами повинні будуватися на загально визнаних принципах і нормах міжнародного права.

Список використаних джерел:

1. Корниевский В. П. Уголовно-правовая политика Республики Молдова: становление и развитие: автореф. дисс. на соискание учен. степени канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 ”Уголовное право и криминология; уголовно-исполнительное право” / Владимир Павлович Корниевский. – Москва, 2004. – 24 с.
2. Об утверждении Концепции национальной безопасности Республики Молдова [Электронный ресурс] : закон Парламента Республики Молдова от 22 мая 2008 г. № 112 / Режим доступа: <http://www.lex.justice.md/ru/328010/>- Название с экрана.
3. Заявление о вопросах безопасности и разоружения [Электронный ресурс] : постановление Парламента Республики Молдова от 10 сентября 1991 г. № 165 / Режим доступа: <http://www.lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=309500&lang=2> - Название с экрана.
4. О военной доктрине Республики Молдова [Электронный ресурс] : постановление Парламента Республики Молдова от 6 июня 1995 г. № 482 / Режим доступа: <http://www.lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=306988&lang=2> - Название с экрана.

5. Об утверждении Концепции внешней политики Республики Молдова [Электронный ресурс] : постановление Парламента Республики Молдова от 8 февраля 1995 г. № 368 / Режим доступа: <http://www.lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=306955&lang=2> - Название с экрана.

6. Уголовный кодекс Республики Молдова от 18 апреля 2002 г. № 985 [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.lex.justice.md/ru/331268/> – Название с экрана.

ЗОЗУЛЯ І. В.,

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри загальноправових дисциплін
Харківського національного університету внутрішніх справ,
м. Харків, Україна*

НАДЬОН О. В.,

*аспірант кафедри загальноправових дисциплін
Харківського національного університету внутрішніх справ,
м. Харків, Україна*

ВИОКРЕМЛЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ У САМОСТІЙНИЙ ПРЕДМЕТ РЕГУЛЮВАННЯ

Вирішення проблем у сфері фінансової безпеки банків та її правове забезпечення нерозривно пов'язано з визначенням особливостей правовідносин із забезпечення фінансової безпеки банків, зокрема і як складової предмета адміністративного права. При цьому в сучасній правовій науці висловлюється думка, що інститут фінансової безпеки необхідно закріпити в системі права України [1, с. 14]. Вирішуючи таке завдання виникає потреба визначити, які відносини із забезпечення фінансової безпеки загалом належать до сфери публічного та приватного права, і, зокрема, яке місце належить адміністративно-правовим відносинам із забезпечення фінансової безпеки банків. Враховуючи, що адміністративно-правове забезпечення фінансової безпеки банків належить до сфери публічного права, необхідно виділити ті характеристики цих відносин, які відображають їх галузеву своєрідність.

Сучасні науковці адміністративно-правові відносини у сфері фінансової безпеки називають різновидом адміністративно-правових відносин [2, с. 84]. Також правовідносини із забезпечення фінансової безпеки досліджувались як складова предмета фінансового права [1, с. 19–20]. А, отже, правовідносини із забезпечення фінансової безпеки банків виступають об'єктом досліджень не в одній окремій галузі права. Саме тому, адміністративно-правові відносини із забезпечення фінансової безпеки банків потребують виокремлення у самостійний предмет регулювання.

Щодо останнього, необхідно зазначити, що правовідносини, як загальна правова категорія, є результатом дії правових норм. Принциповим є той факт, що, говорячи про адміністративно-правове забезпечення фінансової безпеки банків, ми маємо спиратися на сформовані суспільні відносини, які напрацьовані за роки незалежності та періоди подолання фінансових криз у банківському секторі економіки. Слід відмітити, що переважна більшість способів вирішення